

Svensk Lungmedicinsk Förenings verksamhetsberättelse
1 januari - 31 december 2012

Styrelsen

Styrelsepost	Namn	Vald till årsmötet
Ordförande	Magnus Sköld	2014
Avgående ordförande	Marie Ekberg	2013
Vice ordförande	Pierre Sobrino (möjlighet till omval för ytterligare 2 år)	2013
Kassaförvaltare och medlemsansvarig	Valentyna Yasinska (möjlighet till omval för ytterligare 2 år)	2013
Vetenskaplig sekreterare	Eva Lindberg	2013
Facklig sekreterare	Elisabeth Bernspång (har av sagt sig fortsatt uppdrag)	2014
Yngre ledamot	Helga Asgeirsdottir	2014
Redaktör	Stéphanie Mindus	2014
Webbansvarig	vakant (vik Stéphanie Mindus)	
Utbildningsansvarig	Lennart Nilholm	2014
Adjungerad ledamot	Lennart Hansson (internationella fackliga kontakter, svensk delegat i FERS)	

Styrelsen har under året haft åtta telefonmöten, ett styrelseinternt i Stockholm 6-7 februari samt ett styrelseinternt i Skanör 20-21 september 2012

Sammanfattning av 2012

Styrelsen har under året bestått av 10 ordinarie ledamöter, varav en vakant (webbansvarig), och 1 adjungerad medlem. Styrelsen har föreslagit att den adjungerade medlemmen för internationella fackliga frågor skall vara tidsbegränsad och löpa under 2+2 år.

Under 2012 har mycket fokus i SLMF:s styrelsearbete legat på specialiseringsutbildningen. Dels kommer det att ske förändringar i Socialstyrelsens föreskrifter 2014, vilket påverkar blivande lungmedicinare, dels har styrelsen sett över de behov som finns för att uppfylla kraven för nya specialister. Styrelsen har arbetat aktivt med att kartlägga vilka kurser som redan finns och initiera kurser inom områden som har varit eftersatta.

Utbildning och fortbildning görs också tillgängligt på de arrangemang SLMF anordnar i samband med möten och kongresser som Svenska Lungkongressen, ERS och Riksstämman.

Hemsidan har fått en grundlig genomgång och det är roligt att kunna ha ett forum för information inom det lungmedicinska området. Vårt organ, Lung & Allergiforum, har fortsatt en nöjd läsekrets och flera artikelserier och referat under 2012 speglar vår specialitets bredd.

Möten

Under verksamhetsåret har följande föreningsmöten avhållits:

Svenska Lungkongressen (SLK) 2012 och årsmöte

SLK inkluderande SLMF årsmöte arrangerades i samverkan med Lung- och Allergikliniken, Umeå Universitetssjukhus och ägde rum den 26-27 april i Umeå. En utbildningsdag om lungcancerdiagnostik den 25 april föregick mötet.

Årsmötet utsåg docent Rune Lundgren, Umeå till hedersledamot i SLMF. Rune Lundgren har gjort omfattande, internationellt erkända vetenskapliga insatser framförallt inom lungmedicinsk intervention. Han insåg tidigt de möjligheter som den flexibla fiberbronkoskopin erbjöd och utvecklade metoder för provtagning. Rune Lundgren har dessutom gjort sig känd som en mycket duktig kliniker och har på detta vis varit en förebild för många yngre medarbetare. Han satt under många år i SLMF styrelse. Med denna motivering utsågs Rune Lundgren till hedersledamot i SLMF.

Medicinska Riksstämman

Ägde rum den 28-30 november i Stockholm. Onsdag 28 november presenterades det lungmedicinska programmet vilket inkluderade abstracts i form av sex fria föredrag och 13 posters. SLMF arrangerade två uppskattade sektionssymposier, ”Pneumothorax och pleurasjukdomar” samt ”Fetma – en lungmedicinsk diagnos?”.

Utbildningsfrågor

Nya specialistindelningen

Socialstyrelsen (SoS) har tagit fram en ny indelning av läkarnas specialistindelning. I den nya indelningen blir kardiologi, medicinsk gastroenterologi, njursjukdomar, endokrinologi, hematologi, geriatrik och lungmedicin åter egna basspecialiteter från att tidigare varit grenspecialiteter till internmedicin. Det planeras en gemensam kunskapsbas (common trunk)

för dessa specialiteter. Ett föreskriftsarbete pågår och väntas klar våren 2013 men något datum för när den reviderade planen ska gälla är inte klart.

SLMF har medverkat vid flera möten med SoS vid diskussioner och framtagande av den nya specialistindelningen. Synpunkter och förslag har också lämnats till SoS vad som bör ingå i den gemensamma kunskapsbasen gällande lungmedicin.

SK-kurser

SLMF har arbetat för att öka SK-kursutbudet då det inte motsvarat behovet. En inventering har gjorts och en plan har lagts för närmaste åren för att kunna ge kurser som motsvarar behov. SLMF har gått in som medarrangör och ekonomiskt garant för kurser som bedömts som angelägna men som inte finansierats via IPULS och statliga medel. På detta sätt kunde två mycket uppskattade kurser i Interstitiell lungsjukdom 24-26 september (Karolinska sjukhuset Solna) samt Andningssvikt, hemrespirator, oxygen och sömnapné (15-19 oktober, Akademiska sjukhuset, Uppsala) kunnat hållas 2012. SLMF och arrangerande klinik har till dessa kurser kunnat styra intaget och ge företräde till blivande specialister i lungmedicin. I övrigt har en IPULS-finansierad SK-kurs givits i Lungcancer 6-10 februari 2012 (Karolinska sjukhuset Huddinge).

Grundtanken inför framtiden är att kurser som bedömts som angelägna ska återkomma med regelbundna intervall enligt den plan som tidigare lagts fram av SLMF. Dessa kan eventuellt bli godkända som statligt finansierade men om så inte blir fallet ska de ändå kunna hållas. Vi hoppas då att det på sikt ska bli en balans mellan tillgång och efterfrågan.

Övriga möten och kurser

Fördjupningskurs/postgraduatekurs om KOL arrangerades i samverkan mellan SLMF och Boeringer Ingelheim 25-26 januari 2012, tema: "Underhållsbehandling vid KOL".

Den 31 januari - 2 februari 2012 ordnades "Praktisk kurs i bronkoskopi" vid Karolinska Universitetssjukhuset Solna.

Den 4 april anordnades en workshop i Uppsala med anledning av de reviderade GOLD riktlinjerna för omhändertagande och behandling av KOL. Detta möte arrangerades av Akademiska sjukhuset och stöddes ekonomiskt av SLMF. Referat från mötet planeras i Lung&Allergiforum.

Kursen "Respiratorbehandling i hemmet" gavs den 2-4 maj 2012 av Lung- och allergikliniken, Skånes Universitetssjukhus.

SLMF stödde symposiet "The Lung - a pivotal player in systemic inflammatory disorders" som hölls i Frösundavik, Stockholm den 10-12 juni 2012. Referat från mötet publicerades i Lung & Allergiforum 1/2013.

I samband med European Respiratory Societys (ERS) Annual Congress i Wien anordnade föreningen i samarbete med flera företrädare för industrin den 4 september ett symposium "Senaste nytt inom lungforskning", där två nyligen disputerade forskare inom det lungmedicinska fältet presenterade sina avhandlingar.

Kursen "EBUS - hur använder vi tekniken i praktiken?" ordnades vid Skånes Universitetssjukhus i Lund den 9-10 oktober 2012.

SPUR-inspektioner

Några SPUR-inspektioner har inte genomförts under 2012. IPULS övertog huvudmannskapet 2011 och gav förslag och försökte genomföra en ny organisation som inte var förankrad i läkarkåren och som även skulle medföra kraftigt ökade kostnader för inspekterade kliniker. IPULS lades sedan ned den 1/1 2013 och har sedermera ersatts av Lipus AB som är ett bolag bildat av Läkarförbundet. Förhoppningen är att SPUR-inspektionerna åter ska komma igång 2013.

Studierektorsgrupp

Studierektorsgruppen, där representanter för universitetssjukhuseen ingår, har arbetat vidare med gemensamma frågor, utbytt erfarenheter och förmedlat goda exempel. För andra året har en kunskapskontroll som komplement till specialistexamen genomförts. Studierektorsgruppen har också medverkat vid framtagande av förslag av vad som bör ingå i den gemensamma kunskapsbasen i den nya specialistutbildningen.

ST-forum

Ett ST-forum finns nu på hemsidan. Helga Asgeirsdottir har via en ST-enkät kartlagt antalet ST-läkare i Sverige inom lungmedicin och deras syn på bland annat SK-kursutbud. Det planeras att bilda ett ST-råd med representanter för universitetsklinikerna. Detta råd är tänkt att fungera som ett bollplank till SLMFs styrelse och kanske även rekryteringsbas till framtida arbete inom SLMF.

Specialistexamen

Specialistexamen genomfördes ej 2012 på grund av för få anmälda. Till examen 2013 har dock glädjande nog nio examinander anmält sig. SLMF erbjuder samtliga som gör specialistexamen att även göra den europeiska specialistexamen, i samband med ERS. SLMF bekostar examinationskostnad men inte kongressavgift/resa.

Stipendier

SLMF delade ut stipendier för de fyra bästa presentationerna vid det lungmedicinska programmet på Medicinska Riksstämman 2012; två muntliga föredrag och två postrar. Pris för föredrag gick till Linnea Hedman, ”Riskfaktorer för incidens av astma under tonåren”, och till Fredrik Sundbom, ”Asthma symptoms and nasal congestion as independent risk factors for insomnia in a general population”. Pris för posters tilldelades Stéphanie Mindus, ”Prostacyklinanalog orsakade blödningskomplikation hos patient med pulmonell arteriell hypertension”, och Stig Hagstad, ”Passiv rökning som riskfaktor för KOL bland icke-rökare”. Samtliga pristagare fick 2000 kronor.

Vetenskapliga kommittén

Vetenskapliga kommittén (VK) har under 2012 bestått av följande medlemmar: Thomas Sandström, Umeå Universitetssjukhus, ordförande, Eva Lindberg, Akademiska sjukhuset, Uppsala, vetenskaplig sekreterare i SLMF:s styrelse, Nikolai Stenfors, Östersund och Umeå, sekreterare VK, Anders Linden, Karolinska Institutet Stockholm, Lennart Persson, Universitetssjukhuset Linköping, Leif Bjermer, Skånes Universitetssjukhus, Christer Janson, Akademiska sjukhuset Uppsala, Kjell Larsson, Karolinska Institutet, Stockholm, Magnus Sköld, Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm, Ann Ekberg-Jansson, Sahlgrenska Akademin, Göteborg, Magnus Ekström, Centralsjukhuset Karlskrona, Inga Sif Olafsdottir, Akademiska sjukhuset Uppsala, och Helga Asgeirsdóttir, Sahlgrenska universitetssjukhuset Göteborg. Vetenskapliga kommittén har under året haft tre telefonmöten. SLMF's styrelse och vetenskapliga kommittén hade gemensamma möten i samband med SLK i Umeå samt i februari i Uppsala för att diskutera gemensamma frågor och samverkan.

Remisser

Som tidigare har det under år 2012 inkommit ett stort antal remisser för bedömning till SLMF:s styrelse, totalt 55 stycken. Remisserna kommer främst från Svenska läkarsällskapet, Sveriges Läkarförbund, Socialstyrelsen samt Tandvårds- och Läkemedelsverken. De flesta av dem har inte haft specifikt lungmedicinskt fokus. Enligt tidigare överenskommelse besvaras endast de remisser som av styrelsen och/eller dess arbetsgrupper bedöms ha lungmedicinskt intresse. Skulle måldatum för remissvar ligga före styrelsemötet skickas remissen via mail till samtliga ledamöter för bedömning och remissvar författas och godkänns av dess ledamöter för att sedan skickas till inremitterande. Samtliga remisser som besvaras redovisas (inkl. dess remissvar) på SLMF:s hemsida sedan år 2012.

Medlemsfrågor

Vid årets slut den 31 december 2012, var medlemsantalet totalt 432 och under året har 15 nya medlemmar tillkommit (varav 2 associerade).

Nya medlemmar:

Eva-Marie Titti Mattsson
Hanna Fornwall
Emad Al-Azzawi
Elisabeth Bernspång
Ulf Johansson
Daniel Popa
Ulrika Lindberg
Cristina Cretu
Kerstin Romberg
Kaj Björklund
Åsa Sundelin
Kristian Claesson
Stefan Hjälte

Nya associerade medlemmar:

Henrik Josefsson
Eric Gillberg

Arkiv

Förenings arkivarier är Gunnar Boman och Berit Blom Bulow. Under året har en arkivgrupp bestående av Anne Lindberg och Marie Ekberg bildats. Föresatsen är att hitta bra rutiner för att sköta och utveckla arkivet.

Internationella frågor

Ansvarig har varit Lennart Hansson, tillika UEMS-representant. Arbetet via UEMS och FERS inriktas på att göra utbildningar i lungmedicin enhetliga i samtliga europeiska länder. Detta sker via de läro- och utbildningsplaner som tagits fram via HERMES. Man uppmuntrar

samtliga nyblivna specialister att delta i den europeiska lungläkarexamen (se Lung & Allergiforum nr 1 2012).

Chefläkargruppen

Alla lungklinik- och lungsektionschefer i landet samlas i chefläkargruppen under sammankallanden Inger Dahlén.

Kvalitetsarbete

Register

Register inom lungmedicin innefattar Swedevox, Luftvägsregistret och Alfa-1-antitrypsinregistret (AAT-registret). Samtliga register nås via SLMF's hemsida; www.slmf.se.

Alfa-1-antitrypsinregistret

Flera doktorandprojekt har varit och är knutna till AAT-registret vid Lunds Universitet under ledning av registerhållare Eeva Piitulainen. Uppföljningen av kohorten med AAT-brist som identifierades vid neonatal screening 1972-74 är unik i världen, då den var först och är nationellt täckande. Även andra studier pågår.

Swedevox

Registerhållare: Bengt Midgren. Registret har för närvarande tre grenar; oxygenbehandling, ventilatorbehandling och CPAP-register. Magnus Ekström disputerade på material från registret i september 2012 och ytterligare en doktorand är knuten till registret. Det finns ett etablerat samarbete med det norska hemrespiratorregistret där Bengt Midgren sitter i styrgruppen.

Luftvägsregistret

Luftvägsregistret är en sammanslagning av RiksKOL och Nationella astmaregistret (NAR) under registerhållare Ann Ekberg-Jansson. Vid årskiftet 2012/13 fanns drygt 9700 registreringar, varav ca 7200 unika patienter. Cirka 45% av de lungmedicinska enheterna och 30% av primärvårdsenheterna är anslutna.

Medel för utveckling och drift har beviljats av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Vårdprogram

Under 2012 har SLMF stått bakom publiceringen av vårdprogrammet för Idiopatisk lungfibros. Vårdprogrammet för Kroniskt obstruktiv lungsjukdom har uppdaterats under året och kommer att publiceras under 2013. Regionalt vårdprogram för lungcancer och mesoteliom, från Uppsala-Örebro, har publicerats på hemsidan.

Lung & Allergiforum och hemsidan

Lung & Allergiforum

I samarbete med Svensk Förening för Allergologi, SFFA, utger SLMF sedan år 2010 ett annonsfinansierat medlemsblad; Lung & Allergiforum. Årligen planeras fyra utgåvor. År 2012 har 11200 exemplar publicerats i samverkan med Mediahuset, Göteborg, enligt tidsplan. Tidskriften har en upplaga på 2800 ex och distribueras till SLMF's samt SFFA's medlemmar, samtliga ÖNH-specialister och vårdcentraler i Sverige. Den finns även tillgänglig i PDF-

format via såväl SLMF's som SFFA's hemsidor. Under 2012 har Stéphanie Mindus varit redaktör för den lungmedicinska delen och Alf Tunsäter är redaktör för allergologi-delen.

Hemsidan

Under 2012 har föreningens hemsida (www.slmf.se) genomgått en genomgripande omstrukturering och uppdatering i enighet med den detaljerade plan som utarbetades vid styrelseinternatet i Skanör i september. För detaljerad besöksstatistik vg se bilaga.

Uppdrag

Styrelsen fick vid årsmötet 2012 uppdrag att ta fram underlag för hur behovet av lungmedicinare ser ut. Två frågor har formulerats och vidarebefordrats till chefsgruppen:

1. Hur många specialisttjänster har ni på kliniken?
2. För att utföra ert uppdrag: Hur många tjänster behövs totalt på kliniken/enheten?

Övrigt

En del av styrelsearbetet är att nominera och utse lämpliga kandidater till olika uppdrag, exempelvis kongresser och möten, ERS, Hjärt-Lungfonden, olika grupperingar i SLS, SLF och Socialstyrelsen. Detta sker kontinuerligt och kandidater hämtas ofta utanför styrelsen.

Ordföranden har ordet

Jag har nu haft förmånen att leda SLMF sedan årsmötet 2012. Under detta år har föreningen medvetet fokuserat på två huvuduppgifter: dels ST-utbildningen, dels att synliggöra föreningen, inte minst för våra egna medlemmar.

Att erbjuda en attraktiv vidare- och fortbildning är helt central för att kunna locka till sig blivande specialister. Under 2012 har föreningen kraftsamlat för att kunna optimera ST-utbildningen vilket bland annat resulterat i att SLMF arrangerat två SK-kurser. Under 2013 planeras ytterligare två. En egen flik på hemsidan "ST-forum" har införts där uppdaterad information specifikt riktad till ST-läkare kan införas.

Att göra föreningen synlig är viktigt, inte minst för att locka potentiella nya läkare till vår specialitet. Föreningens, organ Lung & Allergiforum har nu etablerat sig som en omtyckt och fördjupande tidskrift som täcker flera delar av det lungmedicinska och allergologiska fältet och som dessutom har en icke oväsentlig spridning. Jag vill passa på att tacka alla som bidragit med artiklar under året och hoppas att flera spontant vill höra av sig till redaktionen med tips och förslag på inlägg.

SLMF hemsida är kanske det första intrycket många får av föreningen. Det gäller därför att denna ständigt är aktuell och uppdaterad. Med hjälp av vår samarbetspartner Mediahuset har föreningen genom sin redaktör/webbansvarig konsekvent sökt göra hemsidan mer aptitlig och lockande. Detta arbete fortsätter under 2013 och framåt.

Viktiga frågor som föreningen kommer att prioritera under de kommande åren är att på olika sätt stödja klinisk lungmedicinsk forskning i Sverige. SLMF stödjer vetenskapliga symposier/möten, har delat ut stipendier i anslutning till Medicinska Riksstämman och arbetar för inrättande av ett svenskt lungmedicinskt forskningsanslag. I samband med att Medicinska Riksstämman 2013 byter skepnad, kommer Svenska Lungkongressen (SLK) att vara ett än viktigare forum där yngre forskare inom det lungmedicinska fältet kan presentera sina resultat. Vi måste därför se till att våra medlemmar kommer till SLK och det höga antalet deltagare vid årets möte i Visby kan tyda på att vi är på rätt väg.

Med dessa ord vill jag avsluta med att tacka SLMF styrelse, som jag haft förmånen att arbeta med under det gångna året. Speciellt vill jag tacka de styrelsemedlemmar som i samband med årsmötet avgår och jag vill också passa på att hälsa de nya styrelsemedlemmarna "välkomna i gänget". Jag ser fram emot ett roligt och fruktbart samarbete under 2013 och 2014.

Magnus Sköld, ordförande